

נגמר הדין פרק ששי סנהדרין

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. נבזה בעיניו נמאס
ואת ראי' י' וכבד נשבע
לדורו ע' י' אמר:
תהלים טו ד
לא תלך נבלתו ע'
תעני' כי קבור תקברנו
ביום ההוא כי קללת
אלהים תלוי ולא תטמא
אשר אומרת אשר י'
אלהים נתן קל-הלך.
דברים כג כג
3. ויהי הם קברים איש
ותהנה הוא לא תהגדו
ושלכו את ראש קברך
אלשע וזלך וזע האיש
בעצמות אלשע ויהי
זקם על רגלו.
מלכים ב' י' כא
4. ויהי קברים ב' איש
אמר לא אלשע שאל
אשה עשה אל קברם
מקה מעקר ויזמנו
אלשע ויהי אנ' כי פני
ברחך אלי.
מלכים ב' ט
5. אל' אנ' תודי כמת אשר
בצאתו מרחם: אמר
ואכל חצי פרוה:
ממברר י' כי
6. וי' אימר י' אל משה
אמר אל הבריתם כי
הארז ואמרת אלהם
לנפש אל' ישמא בעמיה:
ויקרא אל'
7. מומור לאסח אלדים
קאו וזיל סנחלתך שטאו
ואה' הויל קדשך שמו
את יורשעל עמיים: נתנו
את נבל עבדך מאלכל
לעוף השמיים בשר
חסידך לחיותו ארץ:
תהלים ע' א-כ

גליון הש"ס

דש"י ד"ה על משה וכו'
וביזהו לעין כל. עי' תשובת
מהר"י לבית לוי כלל ה'
סימן מ"ט:

הגהות הב"ח

(ח) גמרא דמיהו ליה
בכפרה לזכור. נ"ב וקשה
דמיהו במקומו גבי ת"ש מדר'
מגן מצבור דדוקא אס הוא
משום יקרא דשכני אי איכא
למנת איזה ציון הרי הוא לו
בכפרה אבל אי משום יקרא
דמיהו הוא אין לו כפרה למת
כלל מה שמצוין אותו לאחר
מותו כמו שפרש"י שם:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

נצווה בענינו נחאם. (ד) כתיב מי יעלה בהר ה' נקי כפיס
נצור לבב וגו' וקחשיב נמי הא: **על מעה של הכלים.** דרך ציון
ממפה שהיא אצור ופע' וצחורו לעין כל כדי שימייסרו האחרים
לנצוד צמח לא תש ומעשי כבוד אצ נמי ליכא לנחיש דנשיא צעמן
כתיב (שמות כב) צושה עמשה עמך^א.

וְנִצְּנוּהוּ בְּעֵינָיו הוּא עֲלָמוֹ נִתְּנוֹהוּ וְנִמְאָס
בְּצִפְיָיו עֲלָמוֹ שֶׁלֹּא חָשׁ לִכְבוֹדוֹ בְּמִקּוֹם
יְקִדּוֹשׁ ה'. וְחִי אֲמֵרַת כְּבוֹד שְׁמוֹשׁ
לְנֶלְמַת אִינוּ שְׁלֹ אֱלֹל שֶׁל חִיִּים מִ"ט
עֲזִידָה הִכִּי לִמָּה צִוָּה אֵת הָחַיִּים:
אֱלֹל תְּסַפְּדוּי בְּעֵינֵיהֶם רַבִּינוּ הַקָּדוֹשׁ
(דף קא.)
צִוָּהוּ אֵת בְּנֵי בְּכֻחוֹת (דף קב.)
צִוָּהוּ אֵל תְּסַפְּדוּי כְּשֶׁתּוֹלִיכּוּ אֵת
לְמִקּוֹם קְבוּרָתִי דְּהוּא מֵת
וְקִבְּרִי וְקִבְּרוּת צִבִּית שְׁעֵרִים אֵל
בְּצִיּוֹת תְּסַפְּדוּי כְּעִירָתוֹ שֶׁתַּעֲבֹר
עֲלֵיהֶן אֱלֹל כְּרִכְרִים גְּדוֹלִים דְּלִיכָא
טוֹבָה וּמִכְפִּי מַעֲשֵׂיו נִמִּי
מֵאִי לֹא לִכְבוֹדוֹ שֶׁל מַלְאָכָא.

אֶלְמָלֵךְ יִקְרָא דַּעֲבָדִי לִיָּה דִּיִּיָּה הוּא׃
 תַּרְגוּמוֹ שֶׁל מַלְכִּי׃
 יְיָ אֱמֹר רַחֲמֵנָה לֹא סֹלִיךְ. וּרְבִינָן נִמְי
 כֹּל הַמֵּתִים הֵייוּ כִּי מִשְׁהָ לִיָּה
 דְּלֹא אִיכְפַּת לִיָּה בִּיה
 דְּהוּמִיָּה דְּתַלְוִי אֲבָל הָאִי
 בִּיה קְרוּבִי לֹא בִּיה הוּא
 כְּמוֹ (שְׁמוֹל א טו)
 וְיִשְׁעֵיהּ שְׂאֵל לְשׁוֹ אִיכְפַּת לְהַפְסִידוֹ׃

סימן יפה למא. כשנפרעין ממנו
צוה"ו לאחר מיתה דיש לו כפרה
בבקר: ש"מ יקרא דשכני הוא. דאי
לאו יקרא דשכני אחמי מיכפר
צביוניה: ויחי ויסק על רגליו. אות
הנקבר נצח השקר הלא הוא הנציח
האשר השיב את עירו לאכול הנשמות
צבצבת אל ונענש עירו על ידו והמיתו
הארי' וכשמת לאחר ימים קברוהו אל
אלישע ולא הובש אל המקום שיקבר
אצלו והחיהו: נא פי שנים. אליהו
ההוא את המת והיה לו אלישע
הנחיות שני מתים והוא לא החיה
אלא צנה של שוממית: לא הלך. ואי
משום ברכתא דאליהו הוא היכי
מקיימת דכתי: **וכשם שאין קוצרים**
לפרושי טעמא דמתני' מהדר
לדפיחך נתקנו שתי קצרות שאין
קוצרין נטקלין וגשפין שכן רשעים
אחמורין אל הנרגז ומחנקין שכן
רשעים קלים: וליטקין ארבע

וְהָאָהָרָה נִשְׁרָפִין אֲזַל נִסְקָלִין קָלִים הֵם:
גמרא גמירי לה. הֲלָכָה לְמַשֵּׁה
 מִסִּינַי: הוֹאִיל וּנְדָהָה. הַקִּרְבֵּן
 כְּשֶׁהֵמִיר דְּמוּת דְּלִין מִקְבְּלִין קִרְבֵּן
 מִן הַמּוֹמְרִים כְּדֹתֵינָא מֵעַ"ה פִּרְט
 לְתַלְמוּרָא שְׂבִחֵינָא חוּלִין בְּפִ"ק (דף ה:).
 שְׂטוּתָא נִמְלֵךְ לֹא בִּכְפָרָה אִלָּא קִירִיב
 וְהוֹאִיאוּ לְרָאוּנָא כְּמִיד (ויקרא א): **קִישָׁן**
 כָּל אָדָם הַיִּשְׁנִים בְּלֵילָה וְאִינֵן
 נִגְדָּחִים בְּכָךְ לְאַחַר שְׁנִיעוּרָא: **אֲזַל**
הַסֵּס. דִּישׁ בִּידוֹ לְחוּזָר: **אִימָא לֹא.**
 הָיָה דִּיחוּ: הָיוּ צָה קִשְׁיִם. צִעִיר
 הַדְּחָת אִין נִשְׁרָפִין עִם שְׁלָלָה דְּכָמִיד
 (דברים יג) שְׁלָלָה וְלֹא שְׁלָל שָׁמַיָּא וּמִיָּהוּ
 מִיִּיקָרֵב לֹא קִרְבוּ מִשּׁוּם דְּכָמִיד (משלי
 כג) וְצָה רִשְׁעִים תּוֹעֵבָה וְאִם קִדְשִׁי
 מִנְּחָה וְאִפְּלוּ עוֹלוֹת וְשִׁלְמִים
 נִגְדָּחַי יָמוּתוּ: **קִדְשִׁי בְּדָק הַצִּית**

יִפְדּוּ. כִּשְׁאֵר צְדָקָה הַצִּית וְהַפּוֹדָה אֹתָם יֵאָ

דמומורא) לע"ו לא מקבלינן שום קרבן מינייה דאדמרי' דהכל שוחט
דאיקטול אית להו כפרה: יכול פירשו. אציו ואמו של כהן: מדרכ
יטמא בעמיו כי אם לשארו וגו' בעושה מעשה עמיו יטמא לו ואם

שדין אבילות משיטתם הגולל חיילא אבילות ועת סתימת הגולל עדיין רשע ואינן חייב יהיה מתבאילין עליהן אלא מתאוננין שאין אונניה אלא בלב ואקשי' אי הכי דמחזיו עשרא ואלא אפשר לאפוקי מקברא. אבל הרוגי מלכות כיון דשלא כדון נהרגין מיד הויה להו' הנך הוא דמחזיו דינא מעיקרא וכיון דאקטולו קרי לה עבדין ש"מ הריגה כפרה ליהוה

אכל חלב והפריש קרבן. כה"ג נראה ונדחה הוא והו' מצי' לאשמעין ברותא טפי דאפי' המיר דת' והפריש קרבן דהוי דחוי ואע"א דדחוי מעיקרא הוי דחוי כדשמע' ליה לר' יוחנן צפ"ק דקידושין (ף' טז.) וסו' גבי בהמה של שני שותפין וברכותא הוא טפי מדחוי מעיקרא כדמוכח צפ"ק לולב

אם ⁽⁶⁾ זה חזקיהו מלך
אביו על מטה של
דחיי הוא מ"ט כי היכי
בוה ⁽⁶⁾ ומשום כפרה
קרא דישראל ישראל
יחלי יקרייהו לגביה
מספרדני בעיירות ואי
מפא ליה מינה חסר

מפי ת"ש⁷ הלניו
ארוך ותכריכין אינו
לכבודו של מת לא
כבודו של חי מבית
ד רחמנא² לא תלין
א דתלוי דאית ביה
לדת ביה בזיון לא
לשמע עליו עיירות
אין לא יאמר ויחזקו

העושה אינו אלא כל העושה לכבודו ת"ת ש"ר נתן אומר אין ממנו לאחר מיתה קבר או שחיה גוררתו לפני על מסתו זהו דא דשכבי הוא שמע כו'! וכך למא ע אצל צדיק דאמר אין שאין קוברין רשע הי הם קוברים איש וישליכו את האיש איש בעצמות אלישע אמר ליה רב פפא ואמר ליה רב פפא

היינו דתניא על רגלי
משכחת לה דאחייא
דכתיב ^אאל נא תה
בין רשע חמור אצל
לה ^אאמר עולא א
אל ונחיה ידחה איתם
פריש קרבן ונשתתה ו
קמיייתא משום דאיה
כישן דמי ואי אשמע
אימא לא צריכא א
מזבח ימותו קדשי ב
אלהו כפרה וליסקו
מזבחת מת מתוך ר
ידה דתני רב שמעיה י
יו ^אבעושה מעשה עמ
רשעו מת מתוך רש
מתוך רשעו כיון דלאו
ספק אלהים באו גוים
בדך מאכל לעוף השמ
ואו חסידך חסידך כ
ול קרי להו עבדיך

ו.ו. ומדקמתי ימותו ש"מ משום דנלחו מהקרבנה כשהמירוי' צעליהו ה' (חולין דף ה':) **הדואיל וגדו ידו.** דאי משום זבח רשעים הא כיון **צבור.** כגון מומר' : **יעמא.** להם בזמות ת"ל (ויקרא כא) לנפש לא אל יעמא אפי' לשאר. אלמא לא כיפרה לו מיתתו אם לא חזר בו : הרוגי

להתאבל על רשע. מתי הריא ליה כפרה בעת דחזו צערא דקברא הואיל ונדחת האבילא דקברא איכפר להו למה ליה עיכול דקתני תאכל הבשר מלקטין לעצמות וקוברין אותן וש"מ מדכתיב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידיה לחיתו ארץ וקיל"ה ויחנן אכל חלב והפרשי קרבן ונשתמד וחזר בו הואיל ונדחה ידחה וכן אכל חלב ויחנן

עין משפט
נר מצוה

לָא [א] טור שׁו״ע יו״ד
 סימן שט עקיף א:
 לַח ב ג טור שׁו״ע יו״ד
 ס׳ שט עקיף ה:
 לַמ ד ה מ״י פ״ג מ״ה
 שגגות הל״ח ופסק
 שחזר וגרסא ע״ש ב״מ:
 מ ו מ״י פ״ד מהלכות
 עכו״ם הלכה יג:
 מַא ז מ״י פ״ב מהלכות
 אכל׳ הלכה ח סמג
 עשׂן ב טו״ש יו״ד סימן
 שעג עקיף ח:

רבינו חננאל

[illegible]

ח'ש' הנינו בכבודו ואלהינו
 לא אורן וכו' והבין
 (למקוננת) להביא לו
 מקנותן לשמע עליו
 עיריות אינו עובר עליו
 שכל מה שנושא לכבודו
 שכל מה הוא עושה כן
 אש ר' נתן אומר סימן
 יפה למת שפערין ממנו
 כיצד לא נספד לו וכו' נכבד
 או היה גוררו או גשמים
 ולפיכך על משה ור' סימן
 יפה למת שפערין ממנו
 שחטו ט' מ' יקרא
 דרכו שש"מ: ב' ב' ב'
 היו חוקרין אותו וקראת
 אבותיו כן לפי שצדק
 חוקרין ששע אצלו שדין
 ומנן לו כן שנו' ר' יוחנן
 חוקרין אדם והוא הנאמר
 הגדור וד' ודח' ודלמא
 א' החיה הקב"ה אותו
 אליה חמם שנוע בעצמותו
 אלישע חמם שנוע ר' לקומי
 ב' ב' ברכת אליו ר' יוחנן
 א"כ חיינו רותני על גלגלי
 שנוע ולביתו לא חקר אלעזר
 עמד ויהא חוקר אלעזר
 אצל צדק אצל אלישע
 החיה בן ששנתי ששקלה
 צרעת נשמתו ור' יוחנן
 כמחם שהצדוק חשוב כמחם
 כדכח א' כן חיינו כמחם
 נדנע א' און חוקרין שש
 חסור אלעזר ש' קל: ג' ג'
 ששמתא מן מחור שש
 מיתתו לא הווי' לו כפרה
 וכן אפילו חור מחור
 ששן אצל חור חור
 דמטי אצל' ליה דקברא
 ומשום ח' און חוקרין
 ג' ג' חוקרין חוקרין וחוקרין